

Handläggare
Kjell Carlsson
Telefon: 08-508 12 413

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
26 mars 2020

Tillsynsplan 2020 för folköl, tobak, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens förslag till tillsynsplan 2020.
2. Nämnden delegerar till stadsdelsdirektören att vid behov fatta beslut om revidering av planen.

Sammanfattning

Kommunerna och Polismyndigheten ansvarar för tillsynen av försäljning av folköl, tobak och elektroniska cigaretter. I Stockholm är det stadsdelsnämnderna som ansvarar för tillsynen. Varje år upprättar stadsdelsnämnderna en tillsynsplan för hur arbetet med tillsynen ska bedrivas. Under år 2020 kommer varje försäljningsställe inom Södermalms stadsdelsområde att få minst ett tillsynsbesök. Från och med den 1 juli 2019 gäller tillståndsplikt för den som säljer tobak. Socialnämnden ansvarar för tillståndsgivning. Kommunfullmäktige har gett socialnämnden uppdraget att i samråd med stadsdelsnämnderna utreda och tydliggöra ansvaret för tillsynen. Tills vidare ligger ansvaret för tillsynen på stadsdelsnämnderna. Socialnämndens utredning kan eventuellt leda till att fullmäktige beslutar om annan ansvarsfördelning. Förvaltningen föreslår därför att nämnden delegerar till stadsdelsdirektören att besluta om eventuell revidering av planen.

Bakgrund

Kommunen och polismyndigheten är de som utövar tillsyn över detaljhandel med folköl, tobak och elektroniska cigaretter. I Stockholms stad är det stadsdelsnämnderna som ansvarar för tillsynen medan socialnämnden svarar för samordning, information, utbildning för handlare mm. Socialnämnden ansvarar också för kontroll av vissa receptfria läkemedel. Lag (2018:2 088) om tobak och liknande produkter som gäller från och med den 1 juli ersätter tidigare tobakslag och lag om elektroniska cigaretter. En nyhet i lagen är att försäljning av tobak är tillståndspliktig. I Stockholm är det socialnämnden som utreder och fattar beslut om tillstånd för att sälja tobak. I samband med handläggning av tillstånd gör socialförvaltningen i vissa fall ett utredningsbesök på

försäljningsställena. För försäljning av folköl och elektroniska cigaretter gäller som tidigare att anmälan ska göras till den kommun där försäljning ska ske.

Kommunfullmäktige har i budget 2020 gett socialnämnden i uppdrag att i samråd med kommunstyrelsen, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda och tydliggöra ansvaret för tillsyn av försäljning av folköl, tobak och elektroniska cigaretter. Enligt stadens reglemente har stadsdelsnämnderna tillsvidare fortsatt ansvar för tillsynen. Socialnämndens utredning kan eventuellt leda till att kommunfullmäktige fattar beslut om annan ansvarsfördelning. Förvaltningen föreslår därför att nämnden delegerar till stadsdelsdirektören att fatta beslut om eventuell revidering av planen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av sociala avdelningens utvecklingsenhet. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen, pensionärsrådet och i rådet för funktionshinderfrågor den 16 mars.

Ärendet

Enligt stadens riktlinjer ska stadsdelsnämnderna årligen upprätta en tillsynsplan för hur arbetet med tillsyn av folköl, tobak och elektroniska cigaretter ska bedrivas. Socialnämnden ansvarar för att följa upp stadsdelsnämndernas tillsynsplaner. Enligt riktlinjerna ska varje försäljningsställe få minst ett tillsynsbesök per år.

Försäljningsställena i närheten av skolor och där problem funnits med försäljning till minderåriga bör få fler tillsynsbesök per år. Dessutom kan det tillkomma påkallade tillsyner efter anmälan från allmänhet eller andra om t.ex. försäljning till minderåriga, langning, olaga försäljning eller påträngande marknadsföring. Kommuner kan utföra kontrollköp av folköl och tobak. Kontrollköpet innebär att en person över 18 år med ungdomligt utseende testar om det går att köpa folköl och tobak utan legitimation.

Tillsyn ska i första hand inriktas på kontroll att

- Varor inte säljs till den som är under 18 år
- Personalen har god kännedom om hur regler ska tillämpas, att försäljning är otillåten även vid misstanke om att varorna ska lämnas till minderårig.
- Försäljningsstället har egenkontrollprogram
- Varorna har rätt märkning
- Marknadsföringen inte är påträngande

Vidare ska kommunen lämna information och vara rådgivande.

Inom Södermalms stadsdelsområde finns för närvarande 196 försäljningsställen som säljer folköl, tobak och elektroniska cigaretter.

Synpunkter och förslag

Under år 2020 kommer förvaltningen att genomföra minst ett tillsynsbesök hos varje försäljningsställe av folköl och elektroniska cigaretter inom Södermalms stadsdelsområde. Förvaltningen kommer i samråd med socialförvaltningen att besluta om hur tillsynen av försäljningsställen som säljer tobak ska utföras.

Påkallade tillsynsbesök görs i de fall förvaltningen får kännedom om att försäljning inte sker i enlighet med gällande lagstiftning, det kan vara anmälan från allmänhet eller andra om försäljning till minderåriga, langning eller olovlig marknadsföring.

Förutom den ordinarie tillsynen kommer kontrollköp av främst folköl att genomföras hos ett urval av försäljningsställen. Kontrollköpen görs vid flera tillfällen under året. Om ett försäljningsställe sålt vid kontrollköp görs ett uppföljande kontrollköp.

Under år 2020 kommer förvaltningen fortsätta att träffa Södermalms kommunpolis fyra gånger per år. Vid behov kommer förvaltningen att genomföra tillsynsbesök tillsammans med Södermalmspolisen och även med Tullverket.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner tillsynsplanen och delegerar till stadsdelsdirektören att besluta om eventuell revidering av planen.

Ann-Christine Jenvén
Stadsdelsdirektör

Maria Klemets Hellberg
Avdelningschef

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Jenvén, Stadsdelsdirektör	2020-03-12
Maria Klemets Hellberg, Avdelningschef	2020-03-12